

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/164/2019
Identifikačné číslo spisu:	2214216744
Dátum vydania rozhodnutia:	31.03.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petříková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:2214216744.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, zastúpenej TOMÁŠ KUŠNÍR s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, proti žalovanému 1/ C. O., bývajúcemu vo E. a žalovanej 2/ C. O., bývajúcej vo E., obaja zastúpení JUDr. Milanom Bányim, advokátom, so sídlom vo Veľkom Mederi, Nám. B. Bartórka 5, o zaplatenie 10.790,13 eur s prísl., vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 9C/483/2014, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 18. októbra 2016 sp. zn. 26Co/558/2015, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Trnave z 18. októbra 2016 sp. zn. 26Co/558/2015 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa žalobou podanou na Okresnom súde Dunajská Streda (ďalej ako „súd prvej inštancie“) domáhala titulom zmluvy č. XXXXXXXXXX uzatvorenej 22. septembra 2006 medzi ňou a žalovanými 1/ a 2/ zaplatenia sumy 10.790,13 eur s príslušenstvom.
2. Súd prvej inštancie rozsudkom zo 7. apríla 2015 č. k. 9C/483/2014-70 rozhodol tak, že žalobu zamietol a žalovaným náhradu trov konania nepriznal. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie s poukazom na § 52, § 54 ods. 2, § 100, § 101 a § 103 Občianskeho zákonníka (ďalej ako „OZ“), § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa odôvodnil tým, že v danom prípade mal jednoznačne za preukázané, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, pretože na strane žalobkyne stojí dodávateľ a na strane žalovaných sú fyzické osoby vystupujúce ako spotrebitelia. Súd prvej inštancie v krátkosti uviedol, že zo žaloby je zrejmé, že splátky uplatňované žalobkyňou od roku 2009, 2010 do 20. augusta 2011 sú premĺčané, pretože žaloba bola podaná dňa 22. augusta 2014. Preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku súdu prvej inštancie.
3. Proti uvedenému rozhodnutiu súdu prvej inštancie podala žalobkyňa odvolanie. Krajský súd v Trnave (ďalej ako „odvolací súd“) rozsudkom z 18. októbra 2016 sp. zn. 26Co/558/2015 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a rozhodol, že žalovaní majú nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že žaloba žalobkyne je nedôvodná, i keď z iných dôvodov a na základe odlišného právneho posúdenia, keď podľa odvolacieho súdu je na daný prípad potrebné aplikovať § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o

bankách (ďalej ako „zákon o bankách“). Uviedol, že súd prvej inštancie toto zákonné ustanovenie na danú vec neaplikoval, pričom to bolo pre posúdenie veci potrebné a tak v zmysle § 382 CSP vyzval strany, aby sa vyjadrili k novej aplikácii tohto ustanovenia, pričom v tejto súvislosti konštatoval, že strany na túto výzvu odvolacieho súdu včas nereagovali. Rovnako poukázal na to, že súd prvej inštancie nepostupoval správne, keď sa v prvom rade nezaoberal otázkou aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne. Dospel k záveru, že v danom prípade sa žalobkyni nepodarilo preukázať jej aktívnu legitímáciu, keď síce predložila zmluvu o postúpení pohľadávok z 15. decembra 2011, nepreukázala však splnenie zákonných podmienok pre postúpenie predmetnej pohľadávky pôvodného veriteľa Slovenskej sporiteľne, a.s. voči žalovaným ako dlžníkom. Dovolací súd uviedol, že v danom prípade bolo zrejmé, že žalobkyňa nedokázala, že v čase, keď mala byť pohľadávka Slovenskej sporiteľne a.s. voči žalovaným postúpená, boli podmienky postúpenia splnené. Nebolo dokázané, že by žalovaní boli aj písomne vyzvaní na splnenie svojho záväzku zo zmluvy o úvere. Žalobkyňa tak nepreukázala, že pohľadávka voči žalovaným bola v čase jej postúpenia na žalobkyňu spôsobilá na postúpenie v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách. Vo vzťahu k námietke týkajúcej sa nesprávnej aplikácie ustanovení OZ odvolací súd s poukazom na § 52 ods. 2 a § 54 ods. 1 OZ uviedol, že nepopiera povahu úverovej zmluvy ako absolútneho obchodu, avšak na posúdenie úverového vzťahu je potrebné vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy aplikovať ustanovenia OZ, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie (sp. zn. 5 MCdo 20/2009, 3 MCdo 14/2014). K námietke nesprávneho postupu súdu prvej inštancie spočívajúcej v nerozhodnutí veci rozsudkom na základe uznania nároku, napriek tomu, že žalovaný 1/ pohľadávku na pojednávaní uznal odvolací súd uviedol, že z prejavu žalovaného 1/ na pojednávaní súdu nebolo možné prijať jednoznačný záver o tom, že žalovaný 1/ jednoznačne prejavil svoju vôľu uznať pohľadávku žalobkyne uplatnenú v tomto konaní, preto aj túto námietku odvolací súd považoval za nedôvodnú. Odvolací súd rovnako považoval za nedôvodnú aj námietku žalobkyne spochybňujúcu záver súdu prvej inštancie o neplatnosti dohody o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach pre jej rozpor s dobrými mravmi. V zmysle vyššie uvedeného odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

4. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej ako „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnila poukazom na § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) a písm. c) CSP. Vo vzťahu k námietke vyplývajúcej z § 420 písm. f) CSP dovolateľka uviedla, že jej dňa 14. októbra 2016 bola doručená výzva odvolacieho súdu na vyjadrenie sa k možnému použitiu ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách. Na uvedenú výzvu dovolateľka reagovala podaním z 19. októbra 2016, ktoré podala prostredníctvom e-mailu bez autorizácie podľa osobitného predpisu, avšak dovolateľka uviedla, že z jej strany bolo následne 20. októbra 2016 podané podanie na poštovú prepravu, t. j. v súlade s § 125 ods. 1 CSP. Napriek uvedenej skutočnosti odvolací súd k tomu uviedol, že strany na uvedenú výzvu nereagovali včas. Z uvedeného má dovolateľka za to, že na uvedenú výzvu dovolateľka reagovala včas a že uvedeným postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Vo vzťahu k dovolacej námietke vyplývajúcej z § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolateľka uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi doposiaľ nebola ešte vyriešená a to či § 92 ods. 8 zákona o bankách upravuje podmienky, ktorých splnenie je potrebné pre prelomenie bankového tajomstva v prípade postúpenia pohľadávky banky na inú osobu, alebo upravuje podmienky, ktorých splnenie je potrebné pre platné postúpenie pohľadávky banky na inú osobu a s tým súvisiacej právnej otázky, či si banka so svojím klientom môžu vyjednať vzájomné práva a povinnosti odchylné od toho ustanovenia. Vo vzťahu k dovolacej námietke vyplývajúcej z § 421 ods. 1 písm. c) CSP dovolateľka poukázala na rozdielnosť právnej otázky a to, či je na predmetnú vec zo spotrebiteľskej úverovej zmluvy v otázke premlčania potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka alebo ustanovenia Občianskeho zákonníka. Poukázala pritom na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 MCdo 9/2014 a 3 MCdo 14/2014.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto

v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania. Odborná spisba rozdeľuje podmienky prípustnosti dovolania na objektívne (a/ prípustný predmet, b/ lehota na podanie dovolania, c/ náležitosti dovolania) a subjektívne (osoba oprávnená podať dovolanie), (Ficová a kol. Občianske procesné právo, Druhé aktualizované a doplnené vydanie, Bratislava, Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty UK, 2008, str. 344). V CSP sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené subjekty oprávnené podať dovolanie. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd zistil, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania, v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 CSP), ktoré dovolanie spĺňa náležitosti stanovené zákonom (§ 428 CSP) a dovolateľka v ňom napáda rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie.

12. Dovolateľka v danom prípade vyvodzuje prípustnosť a dôvodnosť svojho dovolania z § 420 písm. f) CSP a z § 421 ods. 1 písm. b) a písm. c) CSP.

13. Podľa § 420 písm. f) CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13.1. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľka namietala, že odvolací súd neodôvodnil

svoje rozhodnutie dostatočne.

14. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

15. Pod „procesným postupom“ sa v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor). Len ak je (takto interpretovaný) procesný postup nesprávny, môže byť strane sporu znemožnená realizácia jej procesných oprávnení (porovnaj R 129/1999 a sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Pojem „procesný postup“ teda nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ teda nemožno rozumieť samo rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (porovnaj sp. zn. 3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 8 Cdo 56/2017, 8 Cdo 187/2017).

16. Dovolateľka vo vzťahu k námietke vyplývajúcej z § 420 písm. f) CSP vo svojom dovolaní namietala vadu konania, ktorá spočívala v tom, že jej dňa 14. októbra 2016 bola doručená výzva odvolacieho súdu na vyjadrenie sa k možnému použitiu ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách. Na uvedenú výzvu dovolateľka reagovala podaním z 19. októbra 2016, ktoré podala prostredníctvom e-mailu bez autorizácie podľa osobitného predpisu, avšak dovolateľka uviedla, že z jej strany bola následne 20. októbra 2016 podanie podané na poštovú prepravu, t. j. v súlade s § 125 ods. 1 CSP. Napriek uvedenej skutočnosti odvolací súd k tomu uviedol, že strany na uvedenú výzvu nereagovali včas. Z uvedeného má dovolateľka za to, že na uvedenú výzvu dovolateľka reagovala včas a že uvedeným postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. Podľa § 121 ods. 2 CSP do plynutia lehoty určenej podľa dní sa nezapočítava deň, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty.

18. V zmysle odseku 2 je teda deň začatia plynutia zákonnej alebo sudcovskej lehoty deň nasledujúci po dni, v ktorom došlo k skutočnosti určujúcej začiatok lehoty.

19. Dovolací súd uvádza, že z obsahu spisu vyplýva, že odvolací súd adresoval výzvu účastníkom konania, v zmysle ktorej sa v lehote 5 dní mali vyjadriť k použitiu § 92 ods. 8 zákona o bankách (č. l. 110). Predmetná výzva bola právnemu zástupcovi dovolateľky doručená dňa 14. októbra 2016 (č. l. 108), pričom z obsahu spisu vyplýva, že k danej výzve sa dovolateľka vyjadrila elektronicky e-mailom bez autorizácie dňa 19. októbra 2016. Potvrdenie o doručení tohto elektronického vyjadrenia bolo potvrdené pečiatkou odvolacieho súdu 20. októbra 2016 (č. l. 113). Rovnako z obsahu spisu vyplýva, že dovolateľka doručila odvolaciemu súdu dňa 21. októbra 2016 podanie dodatočne v listinnej podobe v zmysle § 125 ods. 2 CSP (č. l. 123). Vzhľadom na to, že výzva odvolacieho súdu bola dovolateľke doručená dňa 14. októbra 2016, tak lehota na podanie vyjadrenia k výzve začala v zmysle § 121 ods. 2 CSP plynúť 15. októbra 2016 tzn., že koniec päťdňovej lehoty pripadol na 19. októbra 2016. Dovolací súd však v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že aj napriek tomu, že koniec lehoty na vyjadrenie sa k výzve odvolacieho súdu pripadol na 19. októbra 2016, zo zápisnice o verejnom vyhlásení rozsudku vyplýva, že tento bol vyhlásený 18. októbra 2016 (č. l. 111). Dovolací súd tak konštatuje, že odvolací súd bez ohľadu na zachovanie či nezachovanie lehoty na vyjadrenie sa k jeho výzve, v danom spore rozhodol ešte pred uplynutím lehoty na vyjadrenie. Z uvedeného je zrejmé, že odvolací súd v rámci argumentácie uvedenej v odôvodnení rozhodnutia nedal dovolateľke priestor na vyjadrenie sa k jeho výzve týkajúcej sa použitia § 92 ods. 8 zákona o bankách napriek tomu, že to mohlo mať podstatný vplyv pre rozhodnutie vo veci.

20. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľke ako strane sporu bolo procesným postupom odvolacieho súdu znemožnené, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

21. Vzhľadom k tomu, že dovolací súd vyhovel námietke vyplývajúcej z § 420 písm. f) CSP, tak sa ďalej nezaoberal námietkami vyplývajúcimi z § 421 ods. 1 písm. b) a písm. c) CSP.

22. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd v zmysle § 449 a § 450 CSP zrušil rozsudok Krajského súdu v Trnave z 18. októbra 2016 sp. zn. 26Co/558/2015 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

23. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.